

بسم الله الرحمن الرحيم

چه می شود بعضی از اساتید اخلاق و عارف مسلکان در بزنگاه ها دچار لغزش می شوند؟ چه می شود آنها که خود را مرتبط با امام زمان (عج) می دانند، در مقابل نائب امام زمان (عج) می ایستند؟ چه می شود آنها که در نمازشان حالات معنوی خاصی داشتند، تا حدی که از خوف الهی خشکشان می زد؛ در فتنه ۸۸ بهانه اینکه ما در حکومت طاغوت نخواهیم ماند، ایران اسلامی را ترک کرده و به فلان کشور هجرت می کردند؟ ریشه این تعارض ها کجاست؟ آیا معرفت شهودی صد در صد صحیح و یقین آور است؟

حضرت آیت الله جوادی آملی در کتاب "تبیین براهین اثبات خدا" شهود را به دو قسم کلی تقسیم کرده اند. آن شهودی که محل بحث ماست در لسان استاد جوادی آملی، شهودی است که از جنس مفاهیم است؛

محدود است و در معرض تبدیل و تغییر می باشد . در این نوع شهود نفسانیات ، قوه واهمه و ابلیس می توانند تصرف کنند .

در این نوع نگرش به شهود تمییز الهی بودن یا نفسانی و شیطانی بودن معرفت شهودی بسیار دشوار است. هم تمایلات درونی انسان و نفسانیات او می تواند موجب ایجاد شهودی در انسان شود (همان چیزی که در کتب تجربه دینی و تعبیر خواب روانشناسی چون فروید و یونگ و جیمز می بینیم) و هم شیطان می تواند موجب ایجاد شهودی در فرد شود « ان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم- انعام ۱۲۱ » و یا می تواند مشهود الهی را تزیین و تغییر دهد . بعبارت دیگر او هم می تواند مستقلا وسوسه های شیطانی بسوی انسان گسیل دارد و هم می تواند با تغییر و تبدل شهود الهی در نظر انسان ، آنها را در نظرش متفاوت جلوه دهد. پس معرفت شهودی در معرض تغییر و تبدل بوسیله نفسانیات و ابلیس است .

حال که چنین است از کجا معلوم آنچه آن عارف شهود کرده است ، الهی باشد ؟ شاید سالها تحت تاثیر شهود شیطانی بوده است و در اثر ارتباط با او حتی قدرتی ماورایی نیز بدست آورده باشد . چه بسا خود نیز سالها در این جهل مرکب بوده باشد که معرفتش معرفت الهی است و نمی دانسته تحت تاثیر شیطان بوده است . لذا مساله معرفت شهودی بسیار حساس است . ما منکر معرفت شهودی حقیقی و الهی نمی شویم و آن را یکی از راه های کشف حقیقت می دانیم ولی باید دانست و توجه نمود این نوع از معرفت بسیار در معرض تغییر و دگرگونی است .

خب حالا ممکن است کسی این استدلال را بپذیرد و بگوید قبول دارم که شیطان و نفسانیات می توانند در شهود انسان موثر واقع شوند ولی بعضی از این عرفا با شخص امام زمان(عج) مرتبند و از شخص ایشان دستوراتی را می گیرند و در روایات داریم که شیطان به شکل ائمه اطهار(ع) نمی تواند متمثل شود ، پس آنچه این افراد میگویند جز واقعیت چیزی نمی تواند باشد .

پاسخ ما اینست که درست است شیطان در قالب آن ذوات مقدسه نمی تواند درآید ولی از کجا معلوم که او به شکل انسانی نورانی درنیاید و خود را به دروغ امام زمان(عج) جا نزند ! مساله اینست که از کجا بدانیم آن فردی که در شهود بر ما رخ می نمایاند ، از حضرات معصومین است؟! چطور است که در عالم مادی کسانی توانستند به دروغ ادعای رسالت و امامت کنند و خود را به جای آنها معرفی کردند و موعظه گری ها کردند اما در عالم شهود این کار ممتنع و غیر قابل امکان باشد !

حاصل بحث اینکه معرفت شهودی بسیار رهن است و در عمل بدان باید بسیار احتیاط کرد . در انتخاب استاد اخلاق باید بسیار دقت کرد . ممکن است کسی سالهای سال دیگران را به راهی دعوت نماید و حال آنکه خود تحت ولایت ابلیس باشد .

به قلم : علی مهرگان

فاستعذ بالله ...